№ 264
ოთხშაბათი, 8 დეკემბერი, 1899 წ.

1877—1899

ივერია

№ 264
ოთხშაბათი, 8 დეკემბერი, 1899 წ.

გაზეთი ღირს:

თვე	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12	10—	6	6 —
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8 —	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შაური

„ივერიის“ ტელეფონი № 227

რედაქცია:
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
ტფილისი.
გაზეთის დასაბარებლად
და განცხადებათა დასაბეჭდად
უნდა მიმართონ რედაქციის და წერა-კითხვ. გამავრც. საზოგადოების კანცელარიას
ფასი განცხადებისა:
ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზედ 16 კაპ., მეოთხეზედ—8 კაპ.

„ივერიის“ ტელეფონი № 227

შაბათს, 11 ქრისტეშობისთვეს, სოფ. სვიმონეთის წმ. გიორგის ეკლესიაში, პოდპორუჩიკის

სამსონ სვიმონის ძის თოდრთ-ლაძის

სულის მოსახსენებლად ორმოცის წირვა და პანაშვიდი იქმნება გარდახდილი; რასაც აუწყებენ განსვენებულის ნაცნობთა და ნათესავთ მისი გამოშვებული **მეფრასინე კლდიაშვილისა** და ღრმად მწუხარე მისი მოხუცებული დედ-მამა. (1—197—1)

ქართული თეატრი

ხუთშაბათს, 9 დეკემბერს,
ქართულის დრამატიულის საზოგადოების არტისტებისაგან
პირველად ამ სეზონში
ვლ. ალექსი-მესხიშვილის მონაწილეობით წარმოდგენილი იქნება

ჰამლეტი

ტრაგედია 5 მოქმ. ვ. შექსპირისა, თარგ. თავ. ი. მაჩაბლის მიერ
მონაწილეობას მიიღებს მთელი დასი
ადგილების **ფასი ჩვეულებრივია**
დასაწყისი 8 საათზე
რეჟისორი **ვ. აბაშიძე** და **კ. მესხი**

ტფილისის პერკო სამკურნალო

მკურნალის
მიხეილ ვედენეანიშვილისა
ავადმყოფებს იღებენ ყოველდღე
კვირა დღეების გარდ
დ ი ნ ი თ:

ვ. ი. ჯიჯინაძე.—კბილის სნეულებანი. 8—10 საათ.
ბ. ბ. მაღალაშვილი—შინაგანი—9—10 საათ.
დ. კ. ერისთავი—სადოსტაქრო (საქირურგიო). 10—12 საათ.
ნ. ტ. ვულინი—ყურისა, ყელისა და ცხვირისა—$10^1/_2$—12 საათ. (ორშაბათობით, ოთხშაბათობით და პარასკევობით).
ა. ნ. შატილოვი—თვალისა 12—1 საათ.
ნ. ზ. უმიკოვი.—ბავშვებისა (ორშაბათობით, ოთხშაბათობით და პარასკევობით)—12—1 საათ.
ვ. ლ. მარკევიჩი—$12^1/_2$—$1^1/_2$ სადოსტაქრო.
ი. დ. ბეგთაბეგოვი—სიფილისისა, განისა და საშარდესი—$1^1/_2$—2 საათ.
მ. ა. ბედენეანიშვილი—ნერვებისა და წამლობა ელექტრონით—1—2 საათ.
ძ. ი. ბძელიშვილი—ყურისა, ყელისა და ცხვირისა—2—3 საათ. (სამშაბათობით, ხუთშაბათობით და შაბათობით).

ფელეტონი

ქუნაჩუკის ნახტომი

(ჩერქეზთა წარსული ცხოვრებიდგან)

I

მდინარე ლაბის კიდეზედ, სადაც იგი გაშმაგებულის ღრიალით მიიქანება ერთ უფრო დაკიდულ და ვიწრო ქვიან ღრეში, რომ მიიტანოს ყუბანში კავკასის ქედის ნაკადული, —გამოსჩანდა მწვანე ბალახითა და ყვავილებით შემკული ველი. ამ დაბურული ტყით გარშემორტყმული ველს დასავლეთიდგან დაჰყურებდა ჩერქეზების პატარა სოფელი, ხოლო სამხრეთით მოსჩანდა მედიდური კავკასიონის ქედი თავისის ზვავ-ყინულებით და შაქრის თავებივით აშვერილ კლდიან წვერებით, რომელთა შორის დიდებული ბრგე და ამაყი ორწვერა იალპუზი—ეს მეფეთ-მეფე კავკასიონის მთებისა, მუშარიდ, თითქოს მუქარით გადაჰყურებდა ჩრდილოეთისაკენ!.. იმისს ჭალარა, თოვლისა და ყინულის გვირგვინით შემოსილ წვერს დასტრიალებდნენ ნისლები და ძირს მწვანე კალთებს-კი თობათვის მზის სხივები ეთამაშებოდნენ...

იმ ველზე შეკრებილიყვნენ ჩერქეზები და ჯირითი გაემართათ, ველის ერთ მხრივ—მაღლობზედ, ზედ ლაბის კიდეზედ, იდგნენ მოხუცნი დედ-მამანი თავიანთის ასულებით და აღტაკებით მიეპყრათ თვალები ველისაკენ, სადაც ყმაწვილ-კაცობას გატაცებით მიეცა თავი თავისის საყვარელ ფრთა გატარებისათვის.

ჩერქეზების ასულთა შორის განირჩეოდა ნამეტნავად ერთი. ის იყო ნამდვილი შვილი თავისის სილამაზით განთქმულ ქვეყნისა... რაც სიმშვენიერე მიენიჭა ბუნებას ჩერქეზების ქალებისთვის, თითქოს სულ ამ არსებაში შეერთებულიყო და შეზორაცებულიყო. პირველ შეხედვით კაცი არ იფიქრებდა, თუ იგი მომაკვდავის შობილი იყო... ვინ არ იცნობდა სიჩერქეზოში მშვენიერ გულლის?.. რომელ ჩერქეზ ჰაბუკს უვნებლივ არ დაუხრია მისს შეხედვაზედ თავი და გული სისხლის აღშფოთებისაგან არ ასტკივნია. ბევრ არჩეულ, თავ-მომწონე ჩერქეზს გაუწყრია თავი, ოღონდ ის მეღირსოს ცოლადაო, ბრძოლის ველზედ ურუსებთან!.. *) გულლი იდგა სხვა თავისს სწორებში და მათთან ერთად გაჰყურებდა საჯირითო ველს. მისი ხუთუეი, ოქროსფერი, ნიავისაგან სვეტ-სვეტად დაყოფილი თმა ხმრეგზედ იფანტებოდა. წინ შერეული ყორნის ფრთა წარბები დიდრონის შვილს წამწამებით; მოელვარე, ცეცხლსავით გულის დამშველი, სიცოცხლით აღსავსე ცისფერი თვალები; მომცინარი, პატარა ალისფერი ტუჩები; ბროლივით თეთრი და მაღალი ყელი; აფუებული გულის მკერდი, ოქროს ბუზმენტით მოკერილი ვიწრო წელი, რომელიც სიარულის დროს ისე ირხეოდა, როგორც ნიავზედ ლერწამი; ცქვიტი, როგორც მთის ფსიტი, საზოგადოებაში მორცხვი, საუბარში თავდაჭერილი და ზრდილობით აღსავსე, —რომელ ჩერქეზს არ მოაჯადოვებდა და გულს არ მოუკლავდა?!.

ყოველი მოჯირითე სცდილობდა გამოეჩინა თავი სიმკვირცხლით: ზოგი ჭენების დროს უცბათ გადმოხტებოდა ცხენიდგან და გარბოდა მასთან ერთად ფეხდაფეხ, შემდეგ დაჰკრავდა ფეფხს ხელს და შეახტებოდა ისევ; ზოგი ჭენების დროს გადაისროდა წინ თავის ფაფახს და, როდესაც მოუპირდაპირდებოდა, სისწრაფით მოექცეოდა ცხენს გვერდზედ და ისევ აიღებდა; ზოგი იღებდა მიწიდგან აშიშვლებულ ხანჯალს, ააგდებდა ჰაერში და ისევ დიაჭერდა; ზოგი მოექცეოდა ცხენს მუცელქვეშ და ისე აჭენებდა...

ამ დროს მათნი მოხუცნი მამანი აღტაკებით, ვაჟკაცურ შურით შეჰყურებდნენ ახალგაზდებს. აგონდებოდათ თავიანთი ყმაწვილ კაცობა, ჯირითობა, სიმკვირცხლე, გიაურებთან ბრძოლის დროს გამოჩენილი ვაჟკაცობა... ღმის გუშაგში სამგრზალნის ნაწილის თარჯიმანს ბულისკერიას, ზაჭანოლის ოდჟის სასამართლოს დეპუტატს შიო ხუციაშვილს, ბაბუშის მიღალიას ურიადნეს ივანე ჯაიანს, სოხუმის სასერგო დარაჯთა ურიადნეს კონსტანტ. ჩხოლარიას და დარაჯს ზაურუკა ანჩაბაძეს, ზაჭანოლის სასერგო დარაჯთა ურიადნეს იაგორ ფახჩათაშვილს; ოქრის მეფალი ბაბუშის მიღალიას ურიადნეს დუკა ანდღულაძეს.

ახალი ამბავი

⁂ ხელმწიფე იმპერატორმა ჰბრძანა, რომ მიხეილ გრიგოლის ძეს შიოევს, რომელსაც განზრახ მკვლელობის ჩადენა ჰბრალდება, ეპატიოს კანონის-მიერ მინიჭებული სასჯელი და სამაგიეროდ აეყაროს ყოველგვარი უფლება-უპირატესობა და დატუსაღებულ იქმნას ორის წლის ვადითოო.

როგორც ვუწყით, პალატამ შიოევს მიუსაჯა: ყოველ უფლების აყრა და 5 წლისა და 4 თვის კატორგა, მაგრამ ამასთან დაადგინა შუამდგომლობა აღეძრა მისის იმპერატორეობითის უდიდებულესობის წინაშე იმის შესახებ, რომ ეს სასჯელი შეცვლილიყო ციმბირში გარდასახლებით.

⁂ თავ. ვ. ნ. ჩერქეზიშვილი და მ. ს. შესტაკოვი უკვე დაუმტკიცებია ბ-ნს გუბერნატორს გამგეობის წევრებად 4 წლის ვადით.

⁂ გუშინ, 7 დეკემბერს, რადგან კანონიერი რიცხვი ხმოსნებისა არ გამოცხადდა, ამიტომ ქალაქის საბჭოს კრება არ შესდგა. ქალაქის მოურავმა გ. ბ. ევანგულოვმა სთხოვა ხმოსნებს, რომ კრების დანიშნავ

შაბათს, 11 ქრისტეშობისთვეს, სოფ. სვიმონეთის წმ. გიორგის ეკლესიაში, პოდპორუჩიკის

სამსონ სვიმონის ძის თოდრთ-ლაძის

სულის მოსახსენებლად ორმოცის წირვა და პანაშვიდი იქმნება გარდახდილი; რასაც აუწყებენ განსვენებულის ნაცნობთა და ნათესავთ მისი გამოშვებული **მეფრასინე კლდიაშვილისა** და ღრმად მწუხარე მისი მოხუცებული დედ-მამა. (1—197—1)

ქართული თეატრი

ხუთშაბათს, 9 დეკემბერს,
ქართულის დრამატიულის საზოგადოების არტისტებისაგან
პირველად ამ სეზონში
ვლ. ალექსი-მესხიშვილის მონაწილეობით წარმოდგენილი იქნება

ჰამლეტი

ტრაგედია 5 მოქმ. ვ. შექსპირისა, თარგ. თავ. ი. მაჩაბლის მიერ
მონაწილეობას მიიღებს მთელი დასი
ადგილების **ფასი ჩვეულებრივია**
დასაწყისი 8 საათზე
რეჟისორი **ვ. აბაშიძე** და **კ. მესხი**

ტფილისის პერკო სამკურნალო

მკურნალის
მიხეილ ვედენეანიშვილისა
ავადმყოფებს იღებენ ყოველდღე
კვირა დღეების გარდ
დ ი ნ ი თ:

ვ. ი. ჯიჯინაძე.—კბილის სნეულებანი. 8—10 საათ.
ბ. ბ. მაღალაშვილი—შინაგანი—9—10 საათ.
დ. კ. ერისთავი—სადოსტაქრო (საქირურგიო). 10—12 საათ.
ნ. ტ. ვულინი—ყურისა, ყელისა და ცხვირისა—$10^1/_2$—12 საათ. (ორშაბათობით, ოთხშაბათობით და პარასკევობით).
ა. ნ. შატილოვი—თვალისა 12—1 საათ.
ნ. ზ. უმიკოვი.—ბავშვებისა (ორშაბათობით, ოთხშაბათობით და პარასკევობით)—12—1 საათ.
ვ. ლ. მარკევიჩი—$12^1/_2$—$1^1/_2$ სადოსტაქრო.
ი. დ. ბეგთაბეგოვი—სიფილისისა, განისა და საშარდესი—$1^1/_2$—2 საათ.
მ. ა. ბედენეანიშვილი—ნერვებისა და წამლობა ელექტრონით—1—2 საათ.
ძ. ი. ბძელიშვილი—ყურისა, ყელისა და ცხვირისა—2—3 საათ. (სამშაბათობით, ხუთშაბათობით და შაბათობით).

ნაღამოტი:
დ. ა. ბედენეანიშვილი—შინაგანი და ბავშვებისა—5—6 საათ.
ი. ნ. თუმანიშვილი—დედათა სნეულებანი—5—6 საათ.
ს. ი. ვაშაძე.—შინაგანი და მასაჟი—6—7 საათ.

სამკურნალოს აქვს საწოლი ოთახები და კაბინეტი ბაქტერიოლოგიურ და მიკროსკოპიულ გამოკვლევათათვის.

ფასი რჩევა-დარიგებისა 50 კაპ., დანარჩენი—მორიგებით.

კუჭეა, ნიკოლოზის ქუჩა, სახლი სანგანოშვილისა, № 21 (ვარსკლავის ძეგლის პირდამირ).

დირექტორი სამკურნალოსი **მ. ა. ბედენეანიშვილი**

პირველი პერკო სამკურნალო

ექიმის ნავასარდიანისა
(კუკიაში, ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ)
ავადმყოფთ იღებენ ექიმნი ყოველ დღე, კვირა დღეებს გარდა.
დილაობით:
ბ. ა. ნავასარდიანი, 11—12 საათ. სადოსტაქრო, ვენერიიული (სიფილისი) და საშარდეს ავადმყოფობანი.
ე. მ. ჩიქოვანი. 9—10 საათ. სნეულებანი: თვალისა, შინაგანი და ნერვებისა.
ზ. ი. ბაბანასიანიანი—დილის 11—12 ს. ქალთა და ბავშვთა სენით ავადმყოფებს.
ი. ფ. პროტასოვიჩი. 12—1 ს. ყურისა, ყელისა, ცხვირისა და გულის ავადმყოფობისა.
ა. ჯ. კარაპეტიანცი 1—$1^1/_2$ საათ. შინაგანი და ბავშვებისა.
ა. ბ. ბუნაკო. $1^1/_2$—2 ს. შინაგანი და საშარდეს ავადმყოფობის.
სადამოობით:
ი. ფ. პროტასოვიჩი. 5—6 საათ.
ა. ნ. შაკოვსკი. 6—7 საათ.
ნერვებისა (ელექტროტერაპიისა) ვენერიულისა და კანის ავადმყოფობისა.
ბ. ა. ნავასარდიანი. 7—$7^1/_2$ საათ.
ტ. ი. ბუდენკო—სამკურნალოში გამოიკვლევს ქიმიურად, მიკროსკოპიულად და ბაქტეროლოგიურად შარდს, ნახველს, სისხლს, რძეს ჭ. სხვ.

რჩევა-დარიგებისა და რეცეპტების დაწერის ფასი ათი შაური; დარიგთათვის უფასოდ; ფასი კონსილიუმისა და ოპერაციებისათვის—მორიგებით.

ო. ტ. არვანიტაკი—გაუკეთებს სახლში მსურველთ „მასსაჟს“, აიცარის ყვავილს და გამართავს საექიმო გემნასტიკას ექიმების დანიშვნით. მიმართონ 11—1 საათამდე.

დირექტორი სამკურნალოსი დოქტორი მედიცინისა ნავასარდიანი.

Первая частная лѣчебница *Д-ра Навасардіана.*

Тифлисъ, противъ памятн. Воронцову. (—1—Წ).

ექიმი
კ. ს. გძელიშვილი

მ ი ი ღ ე ბ ს
ყელისა, ცხვირისა და ყურით
ავადმყოფებს.
დილ. 9—11 ს., საღამოზე 5—7 ს.
მიხეილის ქუჩა, ნენენცების ეკლესიის პირდაპირ. **Михайловская, противъ церкви.** (100—31—55)

მთავრობის განკარგულებანი

დანიშნულ იქმნა მასის ამმკრეფელობითის უმაღლესობის დადის მოსაკოლ სერგეი მიხეიდის ძის ბაქრის მე-153 ქვეთა რაზმის უფროსად მასის ამმკრეფელობითის უმაღლესობის დადის მთავრის მიხეიდ ნიკოლოზის ძის კეკასიის 1-დ მსროდელ ბატალიონის პოდპოვნიკი ეროფეი საგინაშვილი.

ებოძა კოლეგიესი რეგისტრატორობა ბორის ბაზრის პოდიტიის სასმართველოს მატ-ბარეშე მოსაკოლ თანამდებობის ადმინისტრატორს კანდელაკს; ვერტხლის შედეგი ნარწერით „ბუდმოდგინეობისათვის“ სოხუმის ოდჟის ზოგადოებაში მორცხვი, საუბარში თავდაჭერილი და ზრდილობით აღსავსე, —რომელ ჩერქეზს არ მოაჯადოვებდა და გულს არ მოუკლავდა?!.

ყოველი მოჯირითე სცდილობდა გამოეჩინა თავი სიმკვირცხლით: ზოგი ჭენების დროს უცბათ გადმოხტებოდა ცხენიდგან და გარბოდა მასთან ერთად ფეხდაფეხ, შემდეგ დაჰკრავდა ფეფხს ხელს და შეახტებოდა ისევ; ზოგი ჭენების დროს გადაისროდა წინ თავის ფაფახს და, როდესაც მოუპირდაპირდებოდა, სისწრაფით მოექცეოდა ცხენს გვერდზედ და ისევ აიღებდა; ზოგი იღებდა მიწიდგან აშიშვლებულ ხანჯალს, ააგდებდა ჰაერში და ისევ დიაჭერდა; ზოგი მოექცეოდა ცხენს მუცელქვეშ და ისე აჭენებდა...

ამ დროს მათნი მოხუცნი მამანი აღტაკებით, ვაჟკაცურ შურით შეჰყურებდნენ ახალგაზდებს. აგონდებოდათ თავიანთი ყმაწვილ კაცობა, ჯირითობა, სიმკვირცხლე, გიაურებთან ბრძოლის დროს გამოჩენილი ვაჟკაცობა... ღმის გუშაგში სამგრზალნის ნაწილის თარჯიმანს ბულისკერიას, ზაჭანოლის ოდჟის სასამართლოს დეპუტატს შიო ხუციაშვილს, ბაბუშის მიღალიას ურიადნეს ივანე ჯაიანს, სოხუმის სასერგო დარაჯთა ურიადნეს კონსტანტ. ჩხოლარიას და დარაჯს ზაურუკა ანჩაბაძეს, ზაჭანოლის სასერგო დარაჯთა ურიადნეს იაგორ ფახჩათაშვილს; ოქრის მეფალი ბაბუშის მიღალიას ურიადნეს დუკა ანდღულაძეს.

ახალი ამბავი

⁂ ხელმწიფე იმპერატორმა ჰბრძანა, რომ მიხეილ გრიგოლის ძეს შიოევს, რომელსაც განზრახ მკვლელობის ჩადენა ჰბრალდება, ეპატიოს კანონის-მიერ მინიჭებული სასჯელი და სამაგიეროდ აეყაროს ყოველგვარი უფლება-უპირატესობა და დატუსაღებულ იქმნას ორის წლის ვადითოო.

როგორც ვუწყით, პალატამ შიოევს მიუსაჯა: ყოველ უფლების აყრა და 5 წლისა და 4 თვის კატორგა, მაგრამ ამასთან დაადგინა შუამდგომლობა აღეძრა მისის იმპერატორეობითის უდიდებულესობის წინაშე იმის შესახებ, რომ ეს სასჯელი შეცვლილიყო ციმბირში გარდასახლებით.

⁂ თავ. ვ. ნ. ჩერქეზიშვილი და მ. ს. შესტაკოვი უკვე დაუმტკიცებია ბ-ნს გუბერნატორს გამგეობის წევრებად 4 წლის ვადით.

⁂ გუშინ, 7 დეკემბერს, რადგან კანონიერი რიცხვი ხმოსნებისა არ გამოცხადდა, ამიტომ ქალაქის საბჭოს კრება არ შესდგა. ქალაქის მოურავმა ბ. ბ. ევანგულოვმა სთხოვა ხმოსნებს, რომ კრების დანიშნავ

ფელეტონი

ქუნაჩუკის ნახტომი

(ჩერქეზთა წარსული ცხოვრებიდგან)

I

მდინარე ლაბის კიდეზედ, სადაც იგი გაშმაგებულის ღრიალით მიიქანება ერთ უფრო დაკიდულ და ვიწრო ქვიან ღრეში, რომ მიიტანოს ყუბანში კავკასის ქედის ნაკადული, —გამოსჩანდა მწვანე ბალახითა და ყვავილებით შემკული ველი. ამ დაბურული ტყით გარშემორტყმულ ველს დასავლეთიდგან დაჰყურებდა ჩერქეზების პატარა სოფელი, ხოლო სამხრეთით მოსჩანდა მედიდური კავკასიონის ქედი თავისის ზვავ-ყინულებით და შაქრის თავებივით აშვერილ კლდიან წვერებით, რომელთა შორის დიდებული ბრგე და ამაყი ორწვერა იალპუზი—ეს მეფეთ-მეფე კავკასიონის მთებისა, მუშარიდ, თითქოს მუქარით გადაჰყურებდა ჩრდილოეთისაკენ!.. იმისს ჭალარა, თოვლისა და ყინულის გვირგვინით შემოსილ წვერს დასტრიალებდნენ ნისლები და ძირს მწვანე კალთებს-კი თობათვის მზის სხივები ეთამაშებოდნენ...

იმ ველზე შეკრებილიყვნენ ჩერქეზები და ჯირითი გაემართათ, ველის ერთ მხრივ—მაღლობზედ, ზედ ლაბის კიდეზედ, იდგნენ მოხუცნი დედ-მამანი თავიანთის ასულებით და აღტაკებით მიეპყრათ თვალები ველისაკენ, სადაც ყმაწვილ-კაცობას გატაცებით მიეცა თავი თავისის საყვარელ ფრთა გატარებისათვის.

ჩერქეზების ასულთა შორის განირჩეოდა ნამეტნავად ერთი. ის იყო ნამდვილი შვილი თავისის სილამაზით განთქმულ ქვეყნისა... რაც სიმშვენიერე მიენიჭა ბუნებას ჩერქეზების ქალებისთვის, თითქოს სულ ამ არსებაში შეერთებულიყო და შეზორაცებულიყო. პირველ შეხედვით კაცი არ იფიქრებდა, თუ იგი მომაკვდავის შობილი იყო... ვინ არ იცნობდა სიჩერქეზოში მშვენიერ გულლის?.. რომელ ჩერქეზ ჰაბუკს უვნებლივ

*) ეს მოთხრობა აღწერს იმ დროს, როდესაც ჩერქეზები ჯერ დამორჩილებულნი არ იყვნენ.

უჩინებლად და მოულოდნელად გიაურებზედ ღვთის რისხვით თავს დასხმა, მათის სოფლების აწოოკება და ქამანდით ტყვეების დაჭერა...—ეს ყველა ნათლად თვალ-წინ ედგათ, თითქოს იმ წუთში მომხდარიყოს. გული ისევ ის იყო, ისევ ის გმირული, უშიშარი, მაგრამ სიბერისაგან დაუძლურებული სხეული მხარს ველარ უჭერდა.—ერთს წუთს თითქოს აღფოდებოდა კიდეც სისხლი დადუნებულ ძარღვებში, გაადვიძებდა სხეულს, აატოკებდა გულს, ამ დროს მზად იყვნენ შემოხტარიყვნენ ბაღდურებს და შერეულიყვნენ ჯირითში, მაგრამ ეს აღელვება, ეს ნაპერწკალი, იმდენი, მხოლოდ წუთიერი იყო, მატყუარა, ისევ ჩქარა ჰქრებოდა... სიბერეს მაგრად ჩაეშო თავისი ძლიერი კლანჭები, ღრმად დაესო უძლურების ბეჭედი. იმედ გაცრუებული უნდა დაჰმორჩილებოდნენ აუცილებელ ბედს, ცხოვრების ჩარხის ტრიალს, მის მრეკ-მრეკს!..

აჰა ისკუპა ველის ბოლოდგან ერთმა აღქაფებულმა, მკვირცხლმა ტა-

ხუთშაბათს, 9 დეკემბერს, და მობრძანდითო.

⁂ როგორც ამიერ-კავკასიის რკინის გზის გამგეობის მიერ პეტერბურგიდგან მიღებულ ცნობებიდგანა სჩანს, უფროსი ამ გზისა ინჟენერი ე. ლ. ვედენეევი ტფილისში ორის კვირის შემდეგ დაბრუნდება.

⁂ ტფილისის გუბერნატორმა საყოველთაო მოწერილობით შემდეგი წინადადება მისცა ტფილისის ქალაქის მოურავს და ახალციხისა, ახალქალაქისა, გორისა, დუშეთისა, თელავისა და სიღნაღის ქალაქის მამასახლისებს: გაზ. „კავკასის“ ოფიციალურ ნაწილში დაბეჭდილი, ჩემმიერ დამტკიცებული ნიხრი პურისა და ხორცისა სახელმძღვანელოდ მიიღეთ და აასრულეთ ხოლმეო.

⁂ ამ დღეებში ტფილისში მოქმედებას დაიწყებს კავკასიის საშინამრეწველო კომიტეტი.

⁂ 4 დეკემბერს ქალაქის მოურავმა წარუდგინა გუბერნატორს ქალაქის საბჭოს დადგენილება ხმოსნის თავ. თუშმოვის პასუხის გაგებაში მიცემის შესახებ.

⁂ 3 დეკემბერს მოხდა სამხედრო ბეგარის საგუბერნიო საკრებულოს სხდომა, რომელშიც განიხილა საჩივრები ტფილისის ქალაქისა და მაზრის სამხედრო ბეგარის საკრებულოებზედ ახალ ჯარის-კაცთა გაწვევის გამო. სულ განხილულ იქმნა 67 საჩივარი.

⁂ ტფილისის სამოსამართლო პალატის ბრალმდებელი დ. ს. ს. ე. ვ. ვასილიევი გადაყვანილ იქმნა ვარშავის სამოსამართლო პალატის ბრალმდებლად.

⁂ როგორც შევიტყეთ, ცნობილ ნავთის მწარმოებელ მილიონერს მანთაშევს შეუწერავს ზემო ავჭალის მცირე წლოვანთა გამასწორებელ ახალშენისათვის სადგომ სახლის ასა გებად 30,000 მანეთამდე.

⁂ ტფილისის საკომერციო სასწავლებლის სამზრუნველო საბჭო აცხადებს, რომ ამ სასწავლებელში შესვლის მსურველთ, რომელიც მომავალ წლის იანვრიდგან დაარსდება, თხოვნები ვიქრობისა და მანუფაქტურის კომიტეტს უნდა წარუდგინონ.

⁂ ტფილისის ქალაქის მოურავმა 4 დეკემბერს შემდეგის შინაარსის წინადადება მიიღო გუბერნატორისაგან: ტფილისის ქალაქის თვით-მმართველობა საკმარისად არა ზრუნავს ქალაქის მეურნეობის და კეთილ-მოწყობილების გაუმჯობესებისათვის. თუმცა მას არა ერთხელ შეუდგენია ამ საგნის შესახებ პროექტები, მაგრამ ეს პროექტები განუხილველი დ�ტოვებია ხოლმე ქალაქის საშუალებათა გაძლიერების მოლოდინით. მართალია, ქალაქს ყველა მოთხოვნილების ერთბაშად დაკმაყოფილება არ შეუძლიან, მაგრამ თან-და-თანობით-კი ეს მისთვის შესაძლებელია. ქალაქის აუცილებელი მოთხოვნილებათა შორის განსაკუთრებით საყურადღებოა ქუჩებ მოედნების მოკირწყვლა გაუმჯობესებულის წესით, აგრეთვე ქალაქის ეტლის გამართვა და ეზოს მცველთა (ასასთა) შემოღება, და თუმცა გუბერნატორს წინადადება მიუცია თვით მმართველობისათვის ამ მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილების დაჩქარების შესახებ, მაგრამ თვითმმართველობა კი ამ საქმეს აგვიანებს. ყოველივე ამის გამო ბნი გუბერნატორი სთხოვს ქალაქის მოურავს, იზრუნეთ იმ საქმეთა და პროექტების გარდაწყვეტისათვის, რომელიც ქალაქის მეურნეობისა და კეთილ-განწყობილების გაუმჯობესებას შეეხებაო.

⁂ ტფილისის ოლქის სასამართლოს განსახილველად წარედგინა საყურადღებო საქმე ახალქალაქის მაზრის გლეხის ნიკო ბერიძისა, რომელსაც ჰპრალდება გიო ბირგაძის დაჩრობა, და მოკლულის ცოლის მინადორა ბირგაძისა, რომელსაც ამ დანაშაულის დამალვა ედება ბრალად.

⁂ საქალაქო და სასოფლო მეურნეობის წესდების ძალით ამიერ-კავკასიის სხვა და სხვა ადგილას კერძო კაცებს სახელმწიფო მიწები დაეთმოთ, რომელთა საკუთრებად შეძენა მათ შეუძლიანთ მხოლოდ ზოგიერთის პირობის შესრულებით. ამ ჟამად მიწად-მოქმედების სამინისტრომ საყოველთაო მოწერილობით. წინადადება მისცა ადგილობრივს სამმართველოებს კავკასიაში, გამოარკვიეთ განსაკუთრებულ კომისიების შემწეობით, აასრულეს თუ არა პირობები იმთ, რომელთაც მიწები დაეთმოთ, და თუ არ აასრულებიათ, ჩამოართვით მათ ეს მიწებია.

⁂ ტფილისის ვაჭრმა ბერიევმა ამ რამდენიმე კვირის წინად ერმოლინის ავიჯეუოლობის ქარხანას მოსკოვში სხვა და სხვა გვარი საქონელი შეუკვეთა. 4 დეკემბერს ბერიევს მოსკოვიდგან უკვე მოუვიდა „საქონელი“, მაგრამ წარმოიდგინეთ მისი განცვიფრება, როცა ყუთების გახსნის შემდეგ საქონლის მაგივრად შიგ დამპალი კარტოფილი და ბალახ-ბულახი დახვდა თუმცა ყუთები სრულიად მთელი იყო.

⁂ ქალაქის გამგეობამ წარუდგინა ტფილისის გუბერნატორს საბჭოს დადგენილება—ავლაბრის პროგიმნაზიის შესანახად ყოველ-წლივ 10,000 მანეთის გადადების შესახებ.

⁂ მიწად-მოქმედებისა და სახელმწიფო ქონებათა მინისტრის ნებართვით, სამხრეთ რუსეთის აკლიმატიზაციის საზოგადოება, რომელიც იმყოფება მისის იმპერატორებთი უმაღლესობის დიდის მთავრის კონსტანტინე კონსტანტინეს-ძის მფარველობის ქვეშ, მომავალ წელს 28 აგვისტოდგან 18 სექტემბრამდე, ქ. ხარკოვში, გაჰმართავს სამხრეთ რუსეთის ბაღეულობისა, ბოსტნეულობისა და მცენარეულობის გამოფენას, რომელშიაც მონაწილეობას მიიღებს მთელი სამხრეთი რუსეთი, ყირიმი და კავკასია. გამოფენის გამმართველი კომიტეტი, რომელმაც ეს ცნობები გამოგვიგზავნა, უკვე შესდგომია მომავალ გამოფენისათვის ადგილის დამზადებას; ეს ადგილი წარმოადგენს საკმაოდ ფართო მოედანს, სივრცით 3 დესეტინას, და იმყოფება უნივერსიტეტის ბაღის გვერდით, სადაც გამართული იყო სრულიად რუსეთის სამეურნეო გამოფენა 1887 წ. გამოფენის შესახებ ცნობების შესავსებად მსურველთ უნდა მიმართონ ქ. ხარკოვში, სამხრეთ-რუსეთის აკლიმატიზაციის საზოგადოების მუზეუმში, გამოფენის გამმართველ კომიტეტს.

⁂ ეს ორი დღეა, რაც ტფილისში თოვლი მოდის, თოვა გუშინ წინ 5 დეკემბერს საღამოთი დაიწყო და გუშინ მთელი დღე არ შეწყვეტილა. თოვლმა ტელეფონის მრავალი მავთული დაწყვიტა.

⁂ თიანეთის მაზრის სოფ. ფარსმის მედავითნე, თელავის მცხოვრები ალექსანდრე რაზმაძე, 30 ნოემბერს, ღამით ცხენით მიდიოდა ახმეტიდგან ალვანში და ალაზანში გასვლის დროს დაიხრჩო ცხენითურთ.

⁂ ვაჭრობისა და მანუფაქტურის დეპარტამენტმა საყოველთაო მოწერილობით მოსთხოვა კავკასიის სახაზინო პალატებს დაწერილებითი ცნობები კავკასიაში საქარხნო საქმისა და საზოგადოდ მრეწველობის განვითარების შესახებ.

⁂ „ჩერნ. ვესტნ.“-ის სიტყვით, ინგლისის ერთს სამრეწველო ამხანაგობას ბ-ნის სტიუარტის შუამავლობით, იჯარით აუღია ნავთის საწარმოებლად ადგილი ოზურგეთის მაზრაში, სადგ. ნატანების მახლობლად. ამ ოკლე ხანში განზრახულია მუშაობის დაწყება.

⁂ დ. ხონიდგან „კავკ.“-ს ატყობინებენ, რომ იქ 2 დეკემბერს, ღამით, ცეცხლი წაეკიდა ხის შენობას, რომელიც ადგილობრივის საფოსტო სადგურის და ფოსტა-ტელეგრაფის დაწესებულების შენობების გვერდით იმყოფებოდა. დაიწვა საფოსტო სადგურზედ ბოსლის ერთი ნაწილი და მეეტლეთა სადგომი; თითონ სადგური-კი გადარჩა.

⁂ თიანეთი. ამას წინად გაზეთ „ეკერიაში“ სწერდნენ, რომ სოფ. ნაქალაქარში ადგილობრივი გლეხობა აარსებს სავაჭრო ამხანაგობასო. ეხლა ეს განზრახვა უკვე სისრულეში მოიყვანეს: მოიტანეს ტფილისიდგან საქონელი და შეუდგენენ საქმეს. გულმხურვალედ მოეკიდა ადგილობრივი გლეხობა ამ საქმეს და მოიტეხულმა მთგანმა შეიტანა 100 მანეთი საწევრო ფულად.

⁂ ქალაქის გამგეობამ დაადგინა ხელმეორედ დაინიშნოს საჯარო ვაჭრობა ავლაბრისა და კუკიის ადგილების იჯარით გასაცემად.

⁂ ბაღების ზედამხედველმა კომისიამ გარდასწყვიტა, რომ მომავალ წლის გაზაფხულზედ ქალაქის სანერგეში გაზრდილი ხეები და ნერგები დარგოს ქალაქის ქუჩებზედ.

⁂ ხაშურიდგან გვატყობინებენ, რომ 7 დეკემბერს იქ ლანდაგზედ გადავლის დროს ვაგონებს შუა მოჰყოლია ; გლეხის ქალი ევდოკია დუშეთისა 15 წლისა. დუშეთისა მკვდარი უნახავთ.

⁂ ბოთურაში, რკინის გზის სადგურზედ, მუშას სოფ. ვარძიის მცხოვრებს ვასილ ალექსის ძე ოვინიკიძეს ვაგონზედ შეჰხტომა მოუწადინია, მაგრამ ფეხი დასხლეტია და ჩამოვარდნია. ოვინიკიძეს ფეხი დაჰშავებია. დაშავებული ტფილისის რკინის გზის სამკურნალოში გამოგზავნეს.

⁂ მთავარ-მართველის განკარგულებით, ტფილისის პოლიციის დაბალ მოხელეთა შესაარაღებლად გადაუდიათ ასი ახალი რევოლვერი.

⁂ კამბეჩინსა, ხარეხსა და სახელოებზედ დაწესებულის ბარდასახადის აკრეფა დაიწყება მომავალ წლის 1-ლ იანვრიდგან, რის გამოც ქალაქის გამგეობამ უფროსს სავაჭროსამეურნეო ზედამხედველს მიანდო ახლავე შეუდგეს ამ საქმის მოწყობას.

⁂ ქალაქის გამგეობა შეუდგა მადათოვის კუნძულის მტკვრის ნაპირების გამაგრებას ჩრდილოეთის მხარეს ამ კუნძულის წყალდიდობისაგან დასაცველად.

⁂ ტფილისის საგუბერნიო მთავრობამ უკვე განიხილა და დასამტკიცებლად გარდასცა კავკასიის უმაღლეს მთავრობას ტფილისში დასაარსებელ საგიმნასტიკო საზოგადოების („რუსეთის შევარდენის“) წესდების პროექტი.

⁂ ქ. ბათუმის ყველა უძრავ ქონების (ციწა-ადგილებისა და შენობის) ღირებულება, უკანასკნელ დაფასებით, უდრის 15.507,285 მანეთს.

⁂ ვერაზედ, იმ ადგილას, რომელსაც „პერის გორაკს“ ეძახიან, გაულკისეულ სახლის ფანჯრებში შემდეგი განცხადებაა გამოკრული: „ეშმაკმა გულ-მკერდის ტკივილებს (ქლექს) ახლად აღმოჩენილ საშუალებით, რის შესახებაც განცხადებული მაქვს სამკურნალო დეპარტამენტში. ლაპარაკი არ უნდა, რომ ასეთი მოურიდებელი თავის ქება სარგებლობას არ მოუტანს ამ ტფილისელ „ეეხს“. („ტფ. ფ.“)

შეცდომის გასწორება: აბაშიდგან მოსულს წერილში, სადაც წარმოდგენის შესახებ არის ლაპარაკი, დაბეჭდილია შეცდომით „გლაპა გუგუშვილი“, უნდა იყოს „მიხა გუგუშვილი“.

იქმა და ბალახის სხვებით ქარავით მიექანება ლაბის კიდისაკენ. მხედარი არა სჩანს.

— ვინ არი, ვინ არი?!. აჩოჩქოლდა აღტაცებული და ამასთან გაკვირვებული ხალხი. ყველა წინ იწეოდა; დიდი თუ პატარა, ქუდოსანი თუ მანდილოსანი, მოუთმენლად სცდილობდა გაეგო, ენახა ჯიგითი, რომელმაც მთელის ხალხის ყურადღება მიიქცია.

— ქუნჩუკი! ქუნჩუკ!.. წამოიძახა ვიღაცამ ხალხიდგან.

— ქუნჩუკ, ქუნჩუკ, ჰაი ჯიგით ქუნჩუკ, ვალლაჰ ჯიგით!.. გაიგრგვინვა ხალხში და ყოველის მაყურებელის სახეზედ ამოიკითხავდა კაცი რაღაც განუსაზღვრელ აღტაცებას, სიამოვნებასა და განცვიფრებას... ხალხი როგორღაც მოძრაობაში მოვიდა: თავისდა უნებურად, რაღაც ძალის გავლენით ზოგი სიამოვნებისაგან იცინოდა, ზოგი აღტაცებისაგან ტაშსა სცემდა და „ჯიგით, ჯიგით“-ო გაიძახოდა.

დიაღ, ხალხის ყურადღების მიმქცევი ქუნჩუკი იყო! ოცდა ხუთის წლისა ჯერ არ შესრულებულიყო ეს ჰაბუკი ჩერქეზი და მისი ხმა კი ჰქუხდა, როგორც პირველის ჯიგითისა, მამაცის და მტრის დაუძინებელ ღვთის რისხვისა. მისი ვეფკაცობა ქორწინების და ლხინ-თამაშობის დროს სიმღერად გაისმოდა. ახოვანი ტანი, ფიცარსავით გათლილი მხარ-ბეკი, ვიწრო წელი, რომელსაც ვერცხლის ვიწრო ქამარი ამშვენებდა, პრტყელი ხანჯალი—ეს განუყრელი და ერთგული ძმა და მეგობარი ლხინსა თუ ჭირში ყოველის ჩერქეზისა, და ხმალი—ეს ზარი და ღვთის რისხვა მძლავრ პატრონის ხელში ჩართული სასიკვდილო ბრძოლის დროს; მაღალი და გაშლილი, მცირე წლოვანობის მიუხედავად ნაოქიანი შუბლი, რომელიც ამტკიცებდა, რომ ცხოვრების ტალღებს თავისი ნიშანი უკვე დაეტყოთ; სხვილი შავი წარბები, დიდრონი მკვირცხლი და ცეცხლის მფრქვეველი ელვასავით შავი თვალები, შავ გაშერვით პატარა ულვაშე; ამასთან ერთად ეტყობოდა, ეს ბაბუა ბერ-ბერ ბუთის ბალახ-ბულახ-ბულ-ბულ-ბულ

უცხოეთი

საᲤᲠᲐᲜᲒᲔᲗᲘ. უზენეს სასამართლოს (სენატის) ერთ-ერთ უწყისენელ სხდომაზედ რამდენიმე ბრალდებულმა როადლისტმა და მომა მოწმეებმა ისეთი უწესობა მოახდინეს, რომ სასამართლო იძულებული გახდა სასტიკი ღონისძიება ეხმარა მათ წინააღმდეგ. როგორც სჩანს, ბრალდებულთ და მოწმეთ წინდაწინეკ უნდა დაეგვა პირობა ამ უწესობის მოახდენის შესახებ. როგორც მიწერენენ, ისე მეორენი კიბისოდენენ—„გუშინდელს დერეფენს, დაეარეგონ ურეკეთ!“ მოსარი ბრალდმდებელი დუმეფრა მათ—„ეჩეფდეთ, თორემ დუმეკითხა, მაგრამ მეფრამ არ გასეფრა. როცა თავმჯდომარემ დასფიცებლად გამოუძახა მოწმეებს, ზოგიერთმა მათგანმა უარი განაცხადა ფიცზე. გრაფმა დეკანმა, რომლისთვისაც ოტეიდეთ მომხდარ უწესობის შესახებ ჩეკენა უნდა ჩამოერთმია სასამართლოს, განაცხადა, რომ სანამ დაფიცებენდე, სიტყვა უნდა წარმოეთქვა. იმასდა მიუხედავად, რომ თავმჯდომარემ ეუკრძალა ლაპარაკი, იმან მანეკ დაიმალა, და ბრალდებული ფეფერი იძულებული შეიქნა ბრძანება გაეცა, რომ გარედ გიეკეენეთ მოწმეთ. ბრალდებულებმა, განსაკუთრებით კალნამ, დიუბოეეფმ და ბრიუნემ, ეკარილი დაიწყეს ამბის გამო და თავმჯდომარეს ლაპარაკი გაუწყვეტენეს. დარბაზში სიშალელი ხმაურობა ასტედა, ასე რომ ერთმანეთის ყურა ვერ ვხედავთ-რა. მოკარამ ბრალდებულმა წინადადება მისცა სასამართლოს ზემად ნახსენები ბრალდებულები დარბაზიდგან გაეეყვანენინენ. თავმჯდომარემ კრება შესწეეტა ტოტას ხნითი და მოსამართლეენი მეორე ოთახში გაეიდნენ სათათბიროდ. კრების განსხვეენისთანავე, ფანდერმა სასამართლოს განჩინება წაეკითხა, რომ შეფსიაც კალნისათვის სამი თვით ტიუმეა ეკრდმა გარდაეწეეტენა.

— 25 ნოემბერს პარიეში კრება ჭქონდთ როშფორის მომხრეეს. ტრიბუნას ამბეეენებდნენ ლეეტრი, ფერნსეფ კოპმე, ქ-ნი ეიმბი, ფერენი და სხეა წარჩინებული წევრი ანტიანსემიტთა დასისა. ეენერალს მერსიეს დიდის ალტეტებით დაეხვდა კრეა. ლეეტრმა თაკეისს სიტყვაში, სხვათა შორის, განაცხადა, რომ ერთსა და იმეკე დროს შეიძლება სოციალისტიც იყოს კეთილ პატრიოტიც, როგორც ამტკიცებს შესანიშნავი ლიბერეტტო. როცა ორატორი შეეჩო სამხეთ აფრიკის საკითხეს, დარბაზში ხმაურობა ასტედა: „დაიკარგოს ჩემბერლენი! გუშორეოს ბოერებსო!“ ამის შემდეკ ალბერეკა კომეს, რომელმც დიდის ქებით მოახსენა „დიდებული პატრიოტი“ დერეულდი. შემდეკ ტრიბუნაზედ ავიდა ეენერალი მერსიე, რომელმც დიდხანს კარ მოსეენა დარბაზის დაწეკა, რადგან დარბაზში განუწყეტლივ ეკამდა: „გუშორეოს მერსიესო“! ეენერალმა კანეეენა, რომ ასეთი თანეკრძნობა, რომელიც თქეენენ წიდად მხვდა, ადეილს ამოეენის ამით ეუდში, ვინც-ეა პატიოსნების დასაცე�d ბრძოდ ფეფლების წინააღმდეკა. ორატორმა სათქეა კრებას, განეკრძოთ ბრძოდ „ეოლ მოპოდატ უნტერსეოპის“ წინააღმდეკ, რომელიც ამის მეტადენეს, რომ საფრანკეთს სახელი გუტეხოს ჭეკუნის თეკალშია.

დამეკვირდა

ბრძენმა ბუნებამ დაეკიდა დედაკეტს: ოეკე დედა და დიასახლისო. ამ დანიშნულებაზეა ეოკეკიეე მასი უფლება და მოკალეკობა.

ლაკური

* * *

კარეს კეტს ეეკარს მეკობარი, მტრის ბრალს ამობკლიტარი და თავისს მამულის მეკობარი.

ლასერიძე

ᲟᲣᲠᲜᲐᲚ-ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡᲗᲕᲘᲡ

(ამოკრებილი ამბები)

როგორც გაზეთები იუწყებიან, პარიეში მიეუყანთათ რაღაც უცნაური არსება, რომელსაც არც კაცის სახელი დაერქმის თურმე და არც პირუტყვისა, თეთრი კანი, მეტად გამომტეყველი თვალები და თმა კაცისა აქვს; მაგრამ ამავე დროს ამ უცნაურ არსების არ-კაცობას ამტკიცებს გარეულ ნადირის მაგვარი თავი, უშველებელი პირი და მატყლი, რომლითაც იმის ტანი შემოსილი. ამბობენ, რომ ეს არსება გიმალაის მთეაში ერთს გამოქვაბულში ᲮᲔᲠᲮᲘᲡ, სადაც იგი ნადირივით სკხოვრობდა. ხანდისაკ ხმასაც ამოიღებს ხოლმე, მაგრამ ეს ხმის ამოღება უფრო ყმეილსა ჰგავს თურმე. გარეკნობით ეს არსება ძალიანა ჰგავს ეგრედ წოდებულ „კაცს-ძაღლას“, რომელიც 1897 წლის გამოფენაზედ მიიყვანეს და რომელიც შემდეკ ევროპაში დაპკვანდათ სანეკნებლად. ამ ეამად პარიეში მყოფი უცნაური კაცი ბეეროი ან გენერრიეკა აინოსის ტომის კაცეკისაგან. აინოსები კუნძულ Soco-ს მკვიდრნი არიან. იაპონეელნი აინოსებს კაცს-მაიმუნებს, კაცს-ძაღლებს და კაცს-დათვებს ეძახიან. მართლაცა და ეს აინოსები მაიმუნებს ჰგვანან თურმე. მაგრამ საკვირველი ის არის, რომ აინოსის სახე ევროპიელის ტიპს ძალიან უახლოვდება და სილამაზითაც არა უშავს-რა. კანი თეთრი აქვთ და თმა უმეტესს ნაწილად შავი, თუმცა ქერა-მთიანებიც მოიპოვებიან. წვერი თვალებთანეკე ეწყობათ. ზოგს წვერი იმდენად გრძელი ეხრდება, რომ სარტყელამდე სწვდება.

* * *

ინგლისში ჩვენებურად არ იციან რაეე საზოგადო საქმისათვის ფულის მოკრება. ყველა გაზეთებმა იქ ხელის-მოწერა გამართეს სამხრეთ აფრიკაში დაკრილ ინგლისელთა სასარგებლოდ. გაზეთმა „Daily Mail“-მა პოეტ კიპლინგს ერთი ლექსი შეუკეეთა, რომელიც ამავე საგანს—ფულის მოკრებას—შეეეხებოდა. გონორარი—2500 მანეთი კიპლინგმა დაკრილ ჯარის-კაცთა სასარგებლოდ შესწირა. „Daily Mail“-მა გაზეთეეს ნება მისცა ამ ლექსის გადაბეჭდვისა იმ პირობით-კი, რომ თითო გაზეთს სამ-სამი გინეი გადაეხადნა; ამას გარდა ლექსის ფაქსიმილე თითო ფილინგად იყიდება. ერთი არტისტი ქალი ყოველ საღამოთი ამ ლექს „Palace“-ს თეატრში უკითხავს დამსწრეთ; ამისთვის არტისტს 1000 მანეთი ეძლევა. ეს ფულიც დაკრილთა სასარგებლოდ იქმნა გადადებული. სიულოვანმა 1050 მანეთად ლექსი ნოტებზედ გადაიღო და რომანსი შეადგინა. აღებული ფული დაკრილებსაეე შესწირა. რომანს ყოველ საღამოთი „ალბრის“ თეატრში მღერნან. დრიეკეტორი დაჰპირდა, ყოველ კერძო მეც გადაედებ ფულსო. ყველა ამის გარდა არგენანი (ხელნაწერი) კიპლინგის ლექსისა საჯაროდ იქმნება გაყიდული. ასე და ამ რიგად, მარტო ამ ერთი ლექსის შემოსავალი რამდენსამე ათას მანეთს შეადგენს.

* * *

კიევის ოლქის სასამართლომ ამას წინად ერთი უცნაური საქმე განიხილა. ბრალდებულთა სკამზედ იჯდა ახალგაზრდა კაცი, მშვენიერ ტანისამოსში გამოწყობილი, როდესაც საბრალდებელთა ოქმი წაკითხულ იქმნა, თავმჯდომარემ მიჰმართა ბრალდებულს:

— ბ-ნო ვასილიევ, თქვენ ის ბრალი გედებთა, რომ პეტრე ფედორჩენკოსთვის ცხვირი მოგიკვეეტიათ. სენობთ თუ არა თავს დამნაშავედ?

— არა...

გამოიხმეს თვით დაშავებული ფედორჩენკო.

— ვაზშმად ერთ ჩვენ ნაცნობთან ვიყავით მიწვეულნი, დაიწყო მან, იქვე იყო ვასილიევიც თვიის ცოლით. ვახშმის შემდეგ ქალაღდის თამაშობა დავიწყეთ. თამაშობის დროს ვასილიევის ცოლთან ლაპარაკი მომივედა, ამის გამო ავდექი და წასვლა დავაპირე. მაგრამ გავედი თუ არა მეორე ოთახში, ვიღაცამ მტაცა ხელი და წამაქცია. შემდეგ გრძნობა დამეკარგა, მხოლოდ როდესაც გონს მოვედი, ცხვირი აღარა მქონდა.

თავმჯდ. ეხლა რას იტყვით? გულნატკენი ხართ თუ არა? ემდურებით თუ არა ვასილიევს?

ფედორ. რა უნდა ვთქვა. ღმერთმა შეუნდოს!..

თავმჯდ. როგორ თუ შეუნდოს? თქვენ ცხვირის მოკვეეტისთვის 50 მანეთს ედავებით. აპატიებთ ამ ფულს?

ფედორ. მა რა უნდა უყო! რომ არაფერი აქვს, რას მომეცემს!..

ერთმა მოწმემ განაცხადა:

— საზრილი არეულობა მოხდა. კაცი ვერაფერს გაარჩევდა, მხოლოდ ბოლოს, როდესაც მოახლეზარნი დაეშოშმინეს, ფედორჩენკოს შეეხედე და დავინახე, რომ ცხვირი აღარა ჰქონდა. „რა იქმნა შენი ცხვირი-მეთქი“,—ვკითხე. „მართლა და ე ჩემი ცხვირი რა იქნაო“, სთქვა თითონაც, როდესაც ხელი მოიისვა და გიიგო, რომ ცხვირი თავისს ალგას აღარა ჰქონდა. ამ დროს ფედორჩენკოს ცოლმაც წამოიძახა: „პეტრე, რა იქნა შენი ცხვირიო“? მერე ყველამ დაინახა, რომ პეტრეს მართლაც ცხვირი აღარა ჰქონდა.

ბრალდებულმა განაცხადა:

— ფედორჩენკომ ჩემ ცოლს ლაპარაკი დაუწყო, რომლის დროსაც უკადრისი სიტყვები სთქვა. მე წვდაშველე ცოლს და ხელი ეტაცე ფედორჩენკოს. ჩხვინის დროს ძალიან მთვრალი ვიყავი და არ მახსოვს, მოვკვეიტე ცხვირი თუ არა.

ბრალდებულმა და ვექილებმა დიდ ხანს ილაპარაკეს იმის გამოსარკვევად, ვასილიევმა მართლა მოაკვეიტა ცხვირი თუ არა. ერთმა ექვიც-კი განაცხადა, იქნებ ცხვირი მოკვეიტილი არ არის და სხვა რამ მიზეზით მოჰკვარდა. მაგრამ ექიმმა იქვე დაამოწმა, რომ ცხვირი მოკვეიტილიაო. ბოლო ვისაგან იყო მოკვეეტილი, ეს კი ვერ გამოარკვიეს ვერც მოსამართლეებმა და ვერც ვექილებმა.

ᲒᲐᲛᲝᲚᲐᲓᲔᲑᲘ ᲪᲜᲝᲒᲐ

რძის ლაქა ჯერ ბენზინით უნდა ამოიღოთ, რომ სისუფეე მოაშოროთ, და მერე წყალში გასხსნილ ნაშადურის სპირტით გასუფთაოთ.

დეპეშა

(რუსეთის დეპეშათა საააგენტოსაგან)

3 დეკემბერი

ᲙᲐᲡᲐᲕᲢᲐᲓᲔᲗᲘ. „რეიტ. სააგ.“ აქ მოვიდა მე-5 დივიზიის უფროსი ჩარლზ უარრენი.

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ. „რეიტ. სააგ.“ როგორც სამხედრო სამინისტრო იუწყება, მე-6 დივიზია უკვე მზად არის გასაგზავნად. ამ დივიზიის ოთხ ბატალიონს შაბათამდის გადაიყვანენ გემებზეკ. მთავრობამ გადასწყვიტა მე-7 დივიზიის მობილიზაციას შეუდგეს.

ᲙᲐᲠᲗᲐᲓᲔᲗᲘ. „რეიტ. სააგ.“. იოგანესბურგიდან გაზეთში გამოქვეყნებული პრეზიდენტის კრიუგერის პროკლამაცია, სადაც გამოცხადებულია, რომ ქვა-მაღაროებში აღმოჩნდა აკრძალული ნივთები. ეს ნივთები ხაზინას გადაეცემა.

იოგანესბურგში 14,000 კაცი დიდს გაპირვებაშია. შემწეობაა ამათთვის საჭიროო.

ᲚᲝᲠᲔᲜᲪᲝ-ᲛᲐᲠᲙᲔᲖᲘ. გაზ. „Post“-ის კორესპონდენტი ვინსტონ ჩერჩილი, ნოემბერში ბურების მიერ ტყვედ წაყვანილი, გამოიქცა ტყვეობიდგან.

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ. გუშინდელ გაზეთებში დაბეჭდილია ვენენენდგან გამოგზავნილი დეპეშა, რომელიც იუწყება, რომ ლედი სმიტის მეციხოვნენი მარჯვედ გამოვიდნენ ქალაქიდგანაო. მეციხოვნენთ დაკაციეს ხიდი მდ. მოდდერპრუისზედაო.

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ. „რეიტ. სააგ.“ ხმა დადის, რომ ლედი-სმიტი განთავისუფლებულ იქმნაო, თუმცა სამხედრო სამინისტროს ამის შესახებ ჯერ არავითარი ამბავი არ მოსვლია.

ᲞᲐᲠᲘᲖᲘ. უმაღ. სასამ. მოწმე როიალისტთა ჩვენების ჩამორთმევა დასრულდა. შეუდგენენ ნაციონალისტთა ჩვენების ჩამორთმევას.

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ. „რეიტ. სააგ.“ შუალამედის სამხედრო სამინისტროს არავითარი ამბავი არ მოსვლია ლედი-სმიტის განთავისუფლების შესახებ.

ᲗᲐᲑᲐᲜᲔᲠᲘᲤᲘ. ტაგანროგის სამეტალურგო საზოგადოების ქარხანაში აკურთხეს მუშათათვის აგებული ახალი საავადმყოფო.

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ. „რეიტ. სააგენტო“. გენერალ ფრენჩის დეპეშაში ნათქვამია, რომ დილით, 1 დეკემბერს, შეგამჩნიეთ მტრის სამი რაზმი (1,800 კაცი), რომელთაც თავიანთ პოზიციებს თავი გაანებეს. როგორც ეტყობა, ეს რაზმები ნაუპორტისაკენ მიდიან. ინგლისელების არტილერიამ ჩაიჩუმა ბურების ორი ზარბაზანი, ხოლო კავალერიამ გაჭრეკა ბურები, რომელთა უმრავლესობამაც წონადელი პოზიციები დაიკირა. სალამოზედ ბურებმა კედლეფონტენი დაიკირეს, მაგრამ როდესაც ინგლისელებმა ორმა ზარბაზანმა ყუმბარები დაუშინეს, უკანვე დაიხიეს; ამასთან ბურების მხრივ მოკლული და დაჭრილ იქმნა 40 კაცი, ინგლისელების მხრივ-კი—ერთი, მოკლული, დაჭრილია კიდევ ერთი აფიცერი და რვა ჯარის-კაცი.

ᲘᲝᲰᲐᲜᲘ. „რეიტ. სააგ.“ დღეს დეკონშირის ჰერცოგმა სიტყვა წარმოსთქვა: „თუმცა დღემდის, სთქვა ჰერცოგმა, ინგლისის ჯარს არც ერთი დიდი გამარჯვება არ მოუხვეეია, მაგრამ მაინც საბედნიეროდ მიმაჩნია ის გარემოება, რომ ჩვენ ხალხს, მიუხედავად გამოვლილ უბედურებათა, მშვიდობიანად ეკირა თავი. საყურადღებოა აგრეთვე ის, რომ ხალხი მოწყინებულია ომის განგრძობას. ინგლისის სახელმწიფო მოღვაწენი ერთნაირად ურჩევენ ხალხს მთავრობას მხარი დაუჭიროს. მთავრობამ კარგად იცის, რომ იმ შემთხვევაში, თუ ომმა დიდ ხანს გასტანა, კრიტიკა აუცილებელი იქმნება; ყოველს შემთხვევაში იმ მთავრობას მაინც გაჰკიცხავენ, რომელმაც საქმე ომამდე მიიყვანა. იმედი-კი მაქვს, რომ კრიტიკა შეეხება მხოლოდ მთავრობას და არა გე ერლებისა და აფიცრების მოქმედებას. ჯარისთვის არაფერია ისე საკირო, როგორც ის, რომ ყველანი ნდობით ეექცეოდნენ იმის წინამძღოლთ“. შემდეგ ორატორმა, შეიქო რა ის ახალშენნი, რომელთაც ინგლისს ჯარით შემწეობა აღმოუჩინეს, სთქვა, ეს გარემოება მოწმეა არა მარტო ბრიტანეთის იმპერიის ერთობისა, არამედ იმისაც, რომ ახალშენნი დარწმუნებულნი არიან ინგლისის სამართლეში; თუმცა ამავე დროს უცხო სახელმწიფოთა გაზეთები ერთხმად გაიძახან, რომ ინგლისი მართალი არ არისო. ამ გაზეთების სიტყვას მნიშვნელობა არ უნდა მიეცეს: ჩვენის მთავრობის პოლიტიკაზედ მათ დიდი გავლენა არა აქვთ. სამაგიეროდ უცხო სახელმწიფოთა მთავრობანი არ ერევიან ჩვენს საქმეში, მათ დღემდის ნეიტრალიტეტი არ დაურღვევიათ. ორატორმა აღნიშნა აგრეთვე ის, რომ ინგლისი ყველა სახელმწიფოებთან კარგ განწყობილებაშია. დასასრულ ჰერცოგმა სთქვა, რაც ბრძოლა ცხარე იქმნება, მით უფრო სასურველი გახდება ყველასთვის ნება აღარ მისცეს მთავრობამ, აფრიკის ახალშენებმა შემდეგ როდისმე გამოსცადონ კიდევ ის, რაც ეხლა გამოსცადესო.

ᲡᲘᲓᲜᲔᲘ. ახალ სამხრეთ ვალისის პრემიერი შეეკითხა ჩემბერლენს: შეგვატყობინეთ, ახალშენებიდგან დაგჭირდებთ კიდევ ჯარი თუ არაო.

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ. „Stand.“-ის სამხედრო კორესპონდენტი, ალწერს რა მაგერსფონტეინთან მომხდარ ბრძოლას, ამბობს, რომ ბურების ერთმა წინამძღოლმა უამბო ინგლისის კაპიტანს, რომელიც დაჭრილთ უვლიდა, რომ ბრძოლის დაწყებისას ჩემს რაზმში მოკლულ იქმნა 38 კაცი (მთელი რაზმი 500 კაცისაგან შესდგებოდა). სკანდინავის რაზმში (40 კაცი), კიდევ მოკლულ იქმნა 7 კაცი დაჭრილი—20. აქედგანა სჩანს რომ ბურებმა დადაე იზარალეს.

„Daily News Kapstadt“-ი იუწყება, რომ ინგლისის ჯარის დამარცხებას მეტად ცუდი გავლენა აქქსო. ჰოლანდიელთა შორის უკმაყოფილება თან და თან იზრდებაო. უმრავლესობა ჰოლანდიელთა ადგილად მიემხრობა ბურებს. აღმოსავლეთ საზღვრიდგან სამწუხარო ამბები მოდის. ხუთშაბათს, ღამე, ჰოლანდიელთა დიდი რაზმი ვიქტორია-ისტის ოლქისაკენ გადმართა. ჰოლანდიელებს საიდუმლოდ ყრილობები აქვთ.

ᲞᲠᲔᲢᲝᲠᲘᲐ. მალონოდგან ოფიციალური დეპეშა მოვიდა, რომელშიაც ნათქვამია, რომ მალონოს ორშაბათს ყუმბარები დაუშინეს, შემდეგ დიდი ბრძოლა მოხდაო. ბურებმა ინგლისელების სიმაგრის აღება მოიფდინეს, მაგრამ უკან იქმნენ დახეულნი.

ᲛᲝᲜᲢᲔᲠ-ᲠᲘᲒᲘᲐᲜᲘ. მეტუენის ჯარი აქ დაბრუნდა. ტყვე ბურებმა სთქვეს, რომ ჩვენმა ჯარმა 700 კაცამდე დაჯარგო.

4 დეკემბერი

ᲞᲔᲢᲔᲠᲑᲣᲠᲒᲘ. დღეს დედოფალი იმპერატრიცა ალექსანდრა თეოდორეს ასული უოვეუფუტოტოსის შვილებითურთ გატჩინოდგან ცარსკოე სელოში გადაბრძანდა საცხოვრებლად.

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘ. ბრიფი ტოლსტოი ცოტას ხნობით ლოგინიდგან ადგომას ახერხებს. ეხლა უკეთ არის. მადა კარგი აქვს.

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ. 16 დეკემბერი. „რეიტ. სააგ.“ ბულლერის დეპეშა, 15 დეკემბერს ჩამოვლის ბანაკიდგან გამოგზავნილი, იუწყება: „საუბედუროდ, უნდა შეგატყობინოთ მეტად სამწუხარო ამბავი. დილით ჩემი ჯარი ჩამოვლის ბანაკიდგან გამოვიყვანე. მდ. ტუგელზედ მხოლოდ ორის გზით შეიძლება გავლა. აზრადა მქონდა ერთ-ერთ გზას დავდგომოდი და გავსულიყავ მდინარეს. გენერალი გარტი მარცხნივ უნდა წასულიყო, გენერალი გილდიარდი—მარჯვნივ, გენერალ ლიტტ-ტოკს კიდევ ორივესთვის შემწეობა უნდა აღმოეჩინა.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დილით, შეკამჩნიე რა, რომ გენერალი გარტი ვერ შესძლებს გავლას, უბრძანე უკან დახვევა. გენერალმა არ შეასრულა ჩემი ბრძანება და მამაცად წინ წავიდა. იმისმა მოწინავე სტელიონმა დიდად იზარალა. პოლკ. ბროკი მძიმედ დაიჭრა. შემდეგ გენერალ გილდიარდს უბრძანე ბრძოლაში ჩარეულიყო. ამ გენერლის მოწინავე რაზმმა დაიჭირა სადგური კოლენზო და შენობა ხიდის მახლობლად. ამ დროს ამბავი მომიტანეს, რომ არტილერია, რომელსაც წინ გასვლა უბრძანე, მისული მდინარესთან, სადაც მტრის ჯარი ჩასაფრებულიყო. ამ ჯარმა მაშინვე ტყვიები და ყუმბარები დაუშინა არტილერიას. ჩვენი ცხენები სულ ამოყლეტეს. ჯარის-კაცთა უზომო მეცადინეობამაც ვეღარაფერი გაიწყო: მხოლოდ ორის ზარბაზნის გადარჩენა მოახერხეს. რადგანაც ჯარი უარტილერიოთ ვერაფერს გაიწყობდა, ამიტომ უბრძანე ბრძოლის ველიდგან გასვლა. ამ დღეს საშინელი სიცხე იდგა. ჯარი მამაცად იქცეოდა. მტერს დარჩა ათი ზარბაზანი და ერთიც იმათმა ყუმბარამ გაანადგურა. დიდად იზარალეს მე-14 და 66 ბატარეიებმა. ჩვენ ჩივილეეს ბანაკისკენ დავიწიეთ“.

ლონდონი. გენერალ ბულლერის დამარცხების შესახებ ოფიციალურ დეპეშის მიღების გამო დაიჩქარეს ახალის ჯარის გაგზავნა.

ყველა გაზეთები ბულლერის დამარცხების გამო აცხადებენ, რომ ინდოელთა აჯანყების შემდეგ ინგლისს ასეთი ცუდი დღე არასოდეს არ დასდგომიაო, თუმცა ამავე დროს იმედს არა ჰკარგავენ და ამბობენ, რომ ბოლო ჩვენიაო.

5 დეკემბერი

სიდნეი. გუბერნატორმა ბიუჩმენმა ინგლისის მთავრობისაგან დეპეშა მიიღო, რომელშიაც მთავრობა უთვლის, სიამოვნებით მივიღებთ, თუ სამხრეთ აფრიკის ბრძოლისათვის ჯარს გამოგვიგზავნითო.

ფრანკფურტი. „Frank. Zeit.“-ს ატყობინებენ კონსტანტინოპოლიდგან, რომ სულთანის სიძე მაჰმუდ-ფაშა, რომელსაც 20 წელიწადია და სულთანისა პრინცესა შიხე-სულთანე ჰყავს ცოლად, ამ სამის დღის წინად თავისს შვილებითურთ სადღაც დაიკარგაო. პრინცესამ შიხემ არაფერი იცის, იმისი ქმარი სად არის. ჰნახა მხოლოდ წერილი, რომელშიაც მაჰმუდ-ფაშა სწერს, სამუდამოდ ვანებებ თავს კონსტანტინოპოლს, რადგანაც არ შემიძლიან აქაურის წესრიგის ატანაო. გარეშე საქმეთა მინისტრმა სულთანის ბრძანება მიიღო, დეპეშით აცნობეთ ყველა ოსმალეთის ელჩებს გაიგონ სადა სცხოვრობს მაჰმუდიო.

ლონდონი. ნაშუადღევს მინისტრთა საბჭოს კრება ჰქონდა, რომელსაც ჩემბერლენი არ დაესწრო, იგი დუბლინშია.

ბულუაინლო. 26 ნოემბერი. 24-ს მეფეკინგმი მშვიდობიანობა იყო. ბურებს აქ მხოლოდ 2000 კაცი ჰყავთ, რომელთაც გენერალი სნიმანი უფროსობს; თან 5 ზარბაზანი აქვთ.

პრეტორია. 3 დეკ. მეფეკინგთან ჯარი ერთი სიმაგრის აღებას შეუდგა. საქმე კარგად მიდის.

მოდდერ-რივერიდგან იუწყებიან, რომ ბურებს დიდი დავლა დარჩითო; სხვათა შორის, ბურებმა ჩაიგდეს ხელში 200 თოფი მეტფორდის სისტემისა, ორი ყუთი ტყვია და მრავალი ფისტონი. ინგლისის ჯარის ნაწილი ბელმონტიასკენ წავიდა. ინგლისელების ზარალი დიდია. მინდორი მოკლულთა გვამებითაა დაფენილი. ჩვენ ბევრი ცხენი დავკარგეთ. ჩვენთვის ეს ბრძოლა ბრწყინვალე გაბარჯვება იყო. ამ ბრძოლამ უფრო გაამხნევა ჩვენი მეომარნი.

ლონდონი. „რეიტ. სააგენტო“. მოდდერ-რივერიდგან გამოგზავნილი დეპეშა იუწყება, რომ მეტუენმა ყუმბარები დაუშინა ბურებს, რომელთაც ყუმბარებითვე გასცეს პასუხიო. ინგლისელებმა უკვე დაიხიეს. ბურები საფარებს აშენებენ და როგორც ეტყობათ გიბრალტარის მაგვარ სიმაგრის გამართვას აპირებენ.

ლონდონი. „რეიტ. სააგენტო“. როგორც გაზეთების მიერ გამოთვლილნი შებულია, მაგერსფონტენთან მომხდარ ბრძოლაში ინგლისელების მხრივ მოკლულ, დაჭრილ და ტყვედ წაყვანილ იქმნა 963 კაცი.

6 დეკემბერი

სტრასბურგი. 3 დეკემბერი. „რეიტ. სააგ“. სრომბერგთან ინგლისელების დამარცხების გამო მთელი ჩრდილოეთი ხმარე ახალშენისა ამბოხებამ მოიცვა. ამას გარდა, როგორც აქაურნი, ოგრეთვე ბაზუტოლენდის ველურნი იმ რწმენას ჰკარგვენ, რომ ინგლისი უძლეველი სახელმწიფოაო.

კაპშტადტი. 3 დეკემ. „რეიტ. სააგ.“ როგორც გაზეთები იუწყებიან, ბურების მომხრენი საიდუმლოდ იკრიბებიან მოსალაპარაკებლად. ვიებერგის საავადმყოფოში რამდენიმე მატარებლით მაგერსფონტენის ომში დაჭრილნი მოიყვანეს.

ლურენსო-მარკეზი. მეფეკინგიდგან 24 ნოემბერს გამოგზავნილი დეპეშა იუწყება, რომ აქ არავითარი ღირს-საყურადღებო ცვლილება არ მომხდარაო. იუწყებიან, რომ ბურებმა ყუმბარების სროლას თავი მიანებესო; მათ აზრადა აქვთ შიმშილით გაუჭირონ საქმე მეციხოვნეთაო. მეფეკინგს 2000 ბური ირტყია, რომელთაც ონიმენი უფროსობს.

ლონდონი. „რეიტ. სააგ.“ როგორც ისმის, მეტუენმა თავისი ჯარის უმთავრესი ბანაკი მოდდერ-რივერზედ გადაიტანაო. ეს ბანაკი ძლიერ კარგად არის გამაგრებული. გენერალს აზრადა აქვს მოდდერ-რივეიერ მთავარ სადგურად გადაქცეოს.

მოდდერ რივერი. 1 დეკ. „რეიტ. სააგ.“ აქ მოიყვანეს დაჭრილნი სკანდინავიელნი. დაჭრილნი სჩივიან, რომ ბურებმა მინდორში მიგვატოვეს და არავითარი შემწეობა არ აღმოგვიჩინესო. აქედგან ის დასკვნა გამოჰყავთ, რომ ბურებს საავადმყოფოებში თავიანთ დაჭრილთათვისაც არა აქვთ ადგილიო. როგორც ამბობენ, ბურებმა 800 კაცი დაჰკარგეს.

იაკობსდალი. ხმა დადის, რომ ორანჟეეს ბურებმა, ბრძოლით დაღლილთ, კინალამ სროლა დაუწყეს ტრანსვაალის ბურებს, მაგრამ კრონიემ დააშოშმინანა.

მოდდერ-რივერი. 3 დეკ. „რეიტ, სააგ.“ დღეს მე-9 ბრიგადამ, თვით მეტუენის წინამძღოლობით, რეკონსტრუქციაც მოახდინა. არტილერიამ ყუმბარები დაუშინა ბურების სიმაგრეს, ამასთან ერთი იმათი ზარბაზანი გაანადგურა კიდეც. ჯარი შემდეგ უკანვე ბანაკში დაბრუნდა.

პეტერბურგი. სახელმწიფო საბჭოს წევრი გენერალ-ლეიტენანტი ლობკო დანიშნულ იქმნა სახელმწიფო კანტროლიორად.

ლონდონი. როგორც ოფიციალურად გამოცხადებულია, მდ. ტუგელთან მომხდარ ბრძოლაში ბულლერმა დაჰკარგა სულ 1,097 კაცი, ამათში 66 აფიცერია. მოკლულ იქმნა 82 კაცი, მათ შორის 6 აფიცერი, დაჭრა 667 კაცი, იმათში 42 აფიცერია; უკვალოდ დაიკარგა 348, ამათში 3 აფიცერი. ტყვედ 15 აფიცერი წაიყვანეს ბურებმა.

კიმბერლეი. „რეიტ. სააგენტო“. იუწყებიან, რომ ბეჩუანის ბურები აჯანყდნენო.

პრეტორია. „რეიტ. სააგენტო“. ჟუბერი, რომელიც ამ ჟამად ფოლკრუსტენია, უკვე რჩება.

ლონდონი. „რეიტ. სააგენტო“. ის ამბავი, რომ ნაშუადღევს მინისტრთა საბჭოს კრება ჰქონდაო, მართალი არ არის. კრება ჰქონდათ მხოლოდ მინისტრებს, ის კომიტეტის წევრებს, რომელსაც სახელმწიფოს მტრისაგან დაცვის საქმე აქვს ჩაბარებული. ზოგიერთი მინისტრები ითიტომ არ დაესწრნენ, რომ ამ კომიტეტის წევრებად არ არიან.

ძირი. „ჰავასის საგენტო“. ინგლისს აზრადა ჰქონდა ეგვიპტედგან ტრანსვაალში 2000 კაცი გაეგზავნა, მაგრამ უხერხულად სცნო, რადგანაც ეგვიპტეს მეციხოვნენი აღარ ეყოლებოდა. აზრადა აქვთ ადგილობრივ მკვიდრთა ჯარიც გაჰგზავნონ.

ლონდონი. „რეიტ. სააგ.“ სამინისტრო იუწყება, რომ რადგანაც მთავრობის აზრით, სამხრეთ აფრიკაში საქმის ვითარება დიდ ყურადღებას მოითხოვს ბულლერისაგან, ამიტომ მთავრობამ გადასწყვიტა გაგზავნოს აფრიკაში ფელდმარშალი ლორდი რობერტსი, რომელიც მთელის სამხრეთ აფრიკის ჯარის მთავარ სარდლად იქმნა დანიშნული. შემდეგ სამხეოდრო სამინისტრო აცხადებს, რომ მთავარ შტაბის უფროსად დანიშნულ იქმნა ლორდი კიჩენერიო. როგორც იუწყებიან, დედოფალი, რომელიც ხვალ ვილზორში უნდა წასულიყო, ლონდონში რჩება, რადგანაც დედოფალს არ უნდა სამხრეთ აფრიკაში საქმის აწინდელი მდგომარეობის გამო ლონდონს მოშორდეს.

ლონდონი. „რეიტ. სააგ.“ ოფიციალური დეპეშა იუწყება, რომ გენერალმა გატეკრიმ ჯარი სტერკსტროომში გადაიყვანა. ამასთან ბრძანება გასცა, პიტერმარიცბურგიდგან სურსათიც იქ გადაზიდონ. გენერალმა ფრენჩმა კიდეც მთავარი ბინა არუდელში დადო.

დუბლინი. „რეიტ. სააგ.“ მთავრობამ აღკრძალა ყრილობა, რომელიც ტრანსვაალის საქმეების გამო შედგარმა კომიტეტმა მოიწვია. ყრილობა უნდა მომხდარიყო პროტესტის გამოსაცხადებელად „Tvinity College“-ს წინაღმდეგ, რომელსაც აზრადა ჰქონდა მიერთმია ჩემბერლენისთვის honoris causa-ს დოქტორობის დიპლომი. ირლანდიელთ აზრადა ჰქონდათ აგრეთვე ბურებისთვის თანარჩენობა გამოეცხადებინათ. ხალხი მაინც ბლომად შეიკრიბა და ზოგიერთმა ორატორმა მოიწადინა სიტყვის წარმოთქმა, მაგრამ პოლიციამ გაჰფანტა ხალხი. შემდეგ ხალხი ქუჩა-ქუჩა დადიოდა; ხელში ეჭირათ ისეთი დროშა, როგორც ბურებსა აქვთ. ყრილობა მაინც მოხდა შემდეგ, რომელსაც დაესწრნენ ,ბიხეილ დევიტი და უილიამ რედმონდი. ერთი კაცი დაჰაპტიმრეს.

ლონდონი. „რეიტ. სააგ.“ სამხეოდრო სამინისტრომ მთავრობის-მიერ მოწონებული შემდეგი განკარგულებანი გამოაქვეყნა: გაწვეულ იქმნენ რეზერვისტები; აფრიკაში ახლავე გაიგზავნოს მ-7 დივიზია, აგრეთვე ერთი ბრიგადაც არტილერიის მისაშველებლად. ნება დართულ იქმნა გაიგზავნოს სატახტო ქალაქიდგან ქვეითა ჯარის რაზმები და მილიციის ცხრა ბატალიონი, იმ ორ ბატალიონის გარდა, რომელნიც მალტაში მსახურებენ. ამ ბატალიონების ნაცვლად შინაურ საქმეებისათვის მილიციის ბატალიონები იქმნენ დანიშნული. აზრადა აქვთ თავისუფალ მეომართა რაზმებიც შეადგინონ, ეს რაზმები აფრიკაში იქმნებიან გაგზავნილი; ჯარი ახალ შენებიდგანაც მიიღება; უპირატესობა-კი ცხენოსან რაზმებს მიეცემა.

პეტერბურგი. ებობძათ: ბრილიანტის ნიშნები ორდენის წმ. ალექსანდრე ნეველისა—კავკასიის სამხეოდრო ოლქის ჯარის უფროსთან მყოფ საგანგებო საქმეთა განკარგულებათათვის კაბალერიის გენერალს თავ. ამილახვარს; ორდენი წმ. ვლადიმირისა მეორე ხარისხისა—ყუბანის ოლქის უფროსს გენერალ-ლეიტენანტს მალამას.

—

ფეცდოკიის გასწორება. „ივერიის“ მე-263 ნომრის დეპეშაში შეცდომით დაბეჭდილია: „ბულლერმა დაჰკარგა 10 იარაღი“. უნდა იყოს: „დაჰკარგა 10 ზარბაზანი“.

განცხადებანი

განცხადება

ამიერ-კავკასიის რკინის გზისა ამ გზის ტფილისის საავადმყოფოსთვის საჭირო სურსათის წარდგენის საქმის იჯარით გაცემის შესახებ.

ამიერ-კავკასიის რკინის გზის გამგეობა აცხადებს საყოველთაოდ, რომ 1899 წლის 28 დეკემბერს, შუადღის 12 საათზედ, გამგეობის სადგომში, ტფილისს, ელისაბედის ქუჩაზედ, დანიშნულია **ვაჭრობა** ტფილისის რკინის გზის საავადმყოფოსთვის საჭირო სურსათის წარდგენის საქმის იჯარით გასაცემად ერთის წლის ვადით. განცხადებანი დაბეჭდილ კონვერტებით უნდა წარედგინოს.

იმათ, ვისაც ჰსურთ მონაწილეობა მიიღონ აღნიშნულ ვაჭრობაში, უნდა წარადგინონ თავიანთი განცხადებანი ფასებთან ერთად არა უგვიანეს შუადღის 12 საათსა 1899 წლის 28 დეკემბრისა. განცხადებასთან უნდა იყოს: წესები ვაჭრობაში მონაწილეობის მიღებისა და იჯარის პირობანი.

ამას გარდა, განცხადებანი უბრუნველ ყოფილ უნდა იქმნენ გირაოთი, რომელიც უნდა უდრიდეს განზრახულ იჯარის 5%-ს; თვით ეს გირაო შეტანილ უნდა იქმნას იმ რიგით, რა რიგიც ვაჭრობაში მონაწილეობის მიღების შესახებ წესდებაშია აღნიშნული.

ამ წესების ეგზემპლიარი მსურველთ ფოსტით შეუძლიანთ მიიღონ, ფოსტითვე გიგზავნენ დაწერილებით პირობებსა და იმ ცნობებს, თუ რა სურსათია საჭირო. მსურველთ ეს ცნობები პირადაც შეუძლიანთ შეიტყონ ყოველ დღე, კვირა-უქმე დღეებს გარდა 12-დგან 2 საათამდე რკინის გზის გამგეობის სამტერიალო საწყლის კანცელარიაში.

ვაჭრობას შედეგი უნდა განხილულ იქმნას გზის გამგეობას საბჭოს მიერ, რომელიც გადასწყვეტავს, იჯარა კერძო კაცებს გადასცეს, თუ იმ ფირმებს, რომელნიც უფრო საუკეთესო პირობით იკისრებენ იჯარის აღებას. (3—ნ.—2)

ტფილისის სამაზლოსნო სკოლა

კისრულობს ხეხილისა და სადეკორაციო ხეების ბაღების გეგმის შედგენასა და გაშენებას, ადგილობრივ და სხვა მემამულეთათვის ხეხილისა და სადეკორაციო ხეების მიწოდებას და სამაღე და სხვა მცენარეთა თესლეულობის გაგზავნას. (12—ნ.—3)

პეტერბ. სამკურნალო გამგეობის ნება-რთვით. დიდი კოლოფი ღირს 5 მან., პატარა კოლ. —3 მან. და 1 მ. 50 კაპ.

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲡᲐᲨᲣᲐᲚᲔᲑᲐ

თმის გასაზრდელად და გასამაგრებლად, რომელიც აგრეთვე ქერტლსაც აკრობს. შემდეგ, გამოვიდა კიდევ ახალი საშუალება

„ᲙᲕᲔᲠᲪᲮᲘᲡ ᲠᲫᲔ“

სახის გასანაზრდელად და გასათეთრებლად. „კვერცხის რძე“ არჩენს მზისაგან დამწვარ კანს, სპობს მუწუკებს, არბილებს კანს. **ᲤᲐᲮᲘ ᲧᲕᲔᲚᲐᲡᲐᲗᲘᲡ ᲮᲔᲚ.ᲛᲘᲡᲐᲬᲕᲓᲔᲜᲘᲐ:** დიდი ჭიქა —2 მან., პატარა—1 მან. 50 კაპ. იყიდება ყველა საპარფიუმერო და საადფთქო მაღაზიაში. მთავარი საწყობი არის პეტერბურგში, პუშკინის ქუჩაზედ № 15, სადგ. 12. საწყობს განაყოფილებანი აქვს ტფილისში—ერევნის მოედ. საადფთქო საქონლის სავაჭრო ამხანაგობაში და ბაქოში, იყიდება აგრეთვე ხიდზედ პოპოვისა და არისტაკოვის საადფთქო მაღაზიაში.

ქალაქ გარეთ მცხოვრებთ დაუყოვნებლივ ფოსტითი გაგზავნებათ. (100—150—50)

Дозволено цензурою, Тифлисъ 6 Декабря 1899 г. სტამბა მ. შარაძისა და ამხანაგობისა რედაქტორ-გამომცემელი ილია ჭავჭავაძე